

Θέατρο Διονύσου Ελευθερέως

*Λίλιαν Παπαγιαννίδη
Βαρβάκειο Πρότυπο Πειραματικό Γυμνάσιο
2013-2014*

Λίγα λόγια για τον Διόνυσο...

Ήταν ο πιο πρόσχαρος από τους Θεούς και από τους πιο αγαπητούς στους ανθρώπους, ενώ η λατρεία του εισήχθη στην Αθήνα από τις Ελευθερές της Βοιωτίας. Ο εύθυμος Θεός ταξίδευε συνέχεια κι επισκεπτόταν πολλές χώρες και πολιτείες για να μάθει στους ανθρώπους πώς να καλλιεργούν τα κλήματα και πώς να φτιάχνουν από τους καρπούς τους το κρασί.

Το Θέατρο...

Το Θέατρο του Διονύσου εντοπίσθηκε το 1841, βρίσκεται στη νότια πλευρά της Ακρόπολης και ήταν το κέντρο των Θεατρικών παραστάσεων που διοργανώνονταν στην αρχαία Αθήνα.

Αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι του ιερού του Διονύσου και είναι άμεσα συνδεδεμένο με τους μύθους και τη λατρεία του Θεού.

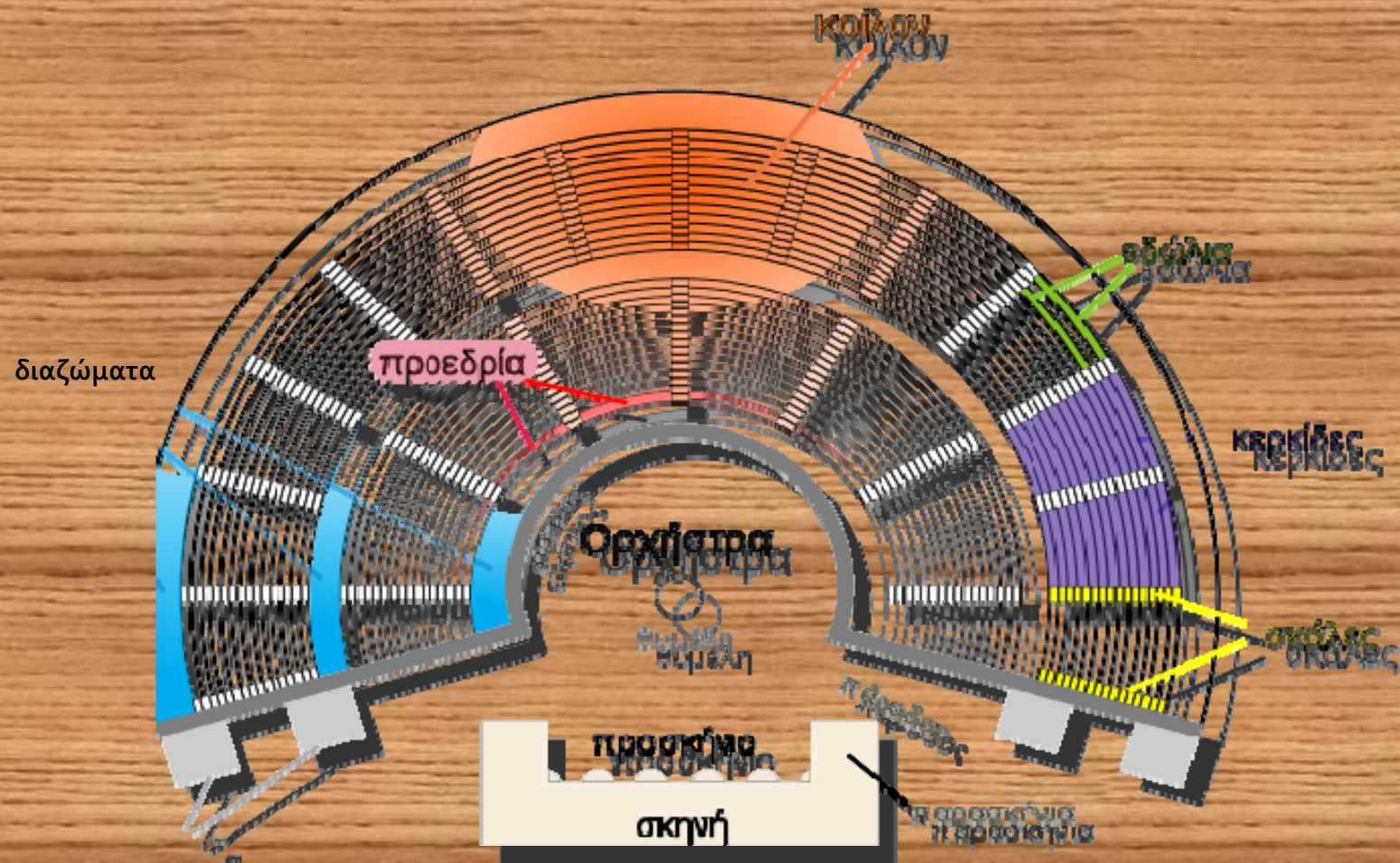
Στο Θέατρο αυτό δίδαξαν τις τραγωδίες τους ο Αισχύλος, ο Σοφοκλής, ο Ευριπίδης και τις κωμωδίες του ο Αριστοφάνης.

Αρχιτεκτονική δομή

Η βασική διάρθρωση του μνημείου είναι η εξής:

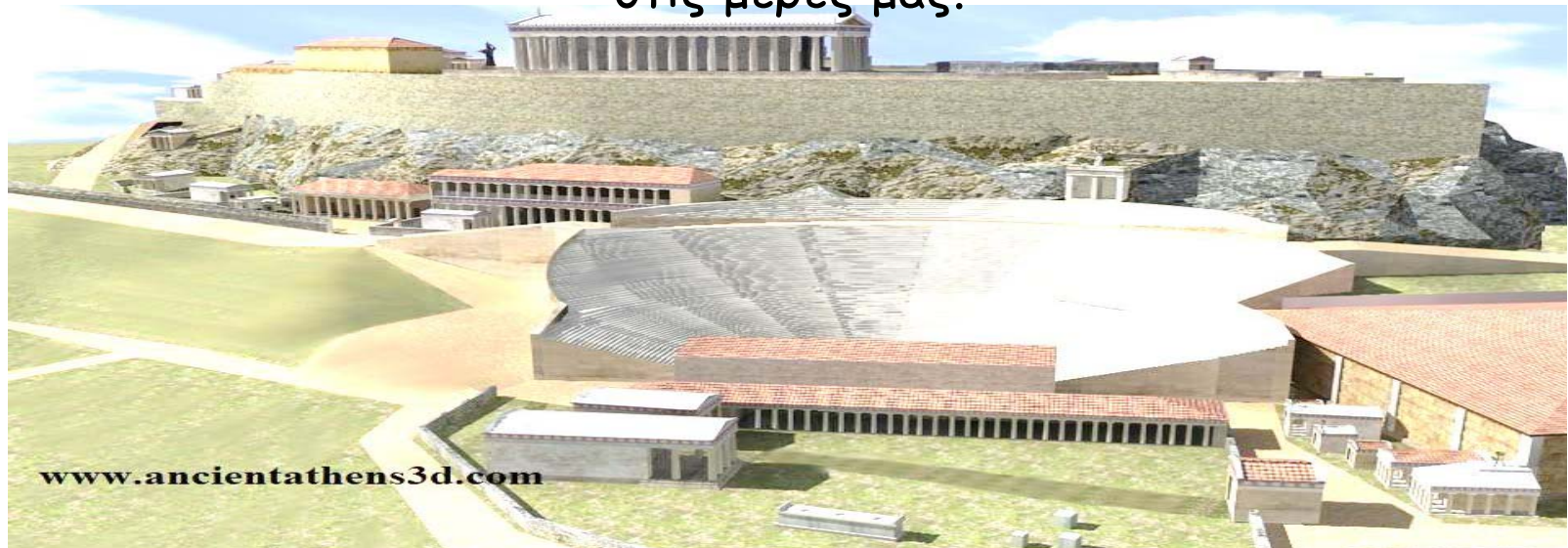
- ❖ 14 κλίμακες σε ακτινωτή διάταξη χωρίζουν το κοίλο σε 13 τομείς, τις κερκίδες, εκ των οποίων οι ακραίες, χωρίς καμπυλότητα, έχουν μικρότερο πλάτος
 - ❖ Στο μέσον της ζώνης της προεδρίας δεσπόζει ο μαρμάρινος θρόνος του ιερέως του Διονύσου
 - ❖ Εκατέρωθεν αυτού και ως τις ακραίες κλίμακες παρατάσσονται 33, σε κάθε πλευρά, προεδρίες
 - ❖ Οι σειρές των εδωλίων, αποτελούνται από μεγάλους καλολαξευμένους λίθους από την πειραιϊκή ακτή
- Σήμερα, σώζονται κατάλοιπα εδωλίων έως και την 34η σειρά, ενώ υπολογίζεται η ύπαρξη 67 σειρών εδωλίων έως το ύψους του αρχαίου περιπάτου.

Εικονική Αναπαράσταση

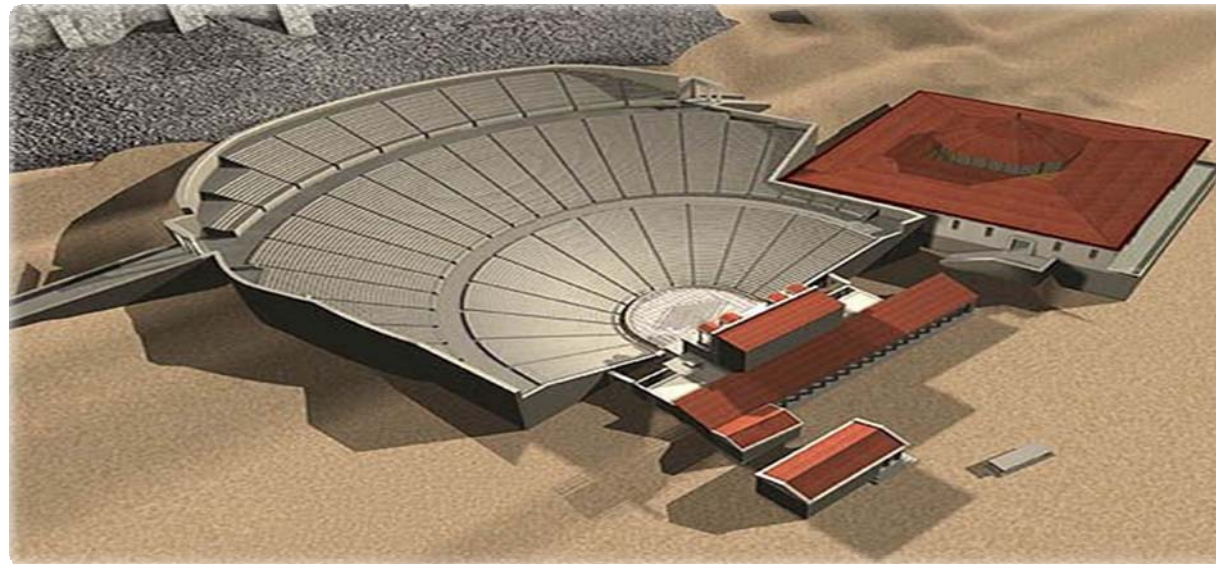
Η ιστορία του Θεάτρου & Η πορεία του στο χρόνο

Η αρχαιότερη κατασκευή του Θεάτρου, μία ορχήστρα κατάλληλη για τον κύκλιο χορό γύρω από τον βωμό του Θεού, την οποία στήριζε κυκλικός τοίχος από κροκαλοπαγή πέτρα, ανάγεται στο β' ήμισυ του 6ου αι. π.Χ., αφότου χτίστηκε ο πρώτος ναός του Διονύσου μέσα στο ιερό τέμενος ή ίσως στο α' μισό του 5ου αι. π.Χ. στον χώρο της Αγοράς. Κατά την διάρκεια του 5ου αι. π.Χ., η ορχήστρα μετατοπίσθηκε ελαφρώς βορειότερα και περιέλαβε μια ξύλινη στοά. Ελάχιστα κατάλοιπα από αυτή την φάση σώζονται στις μέρες μας.

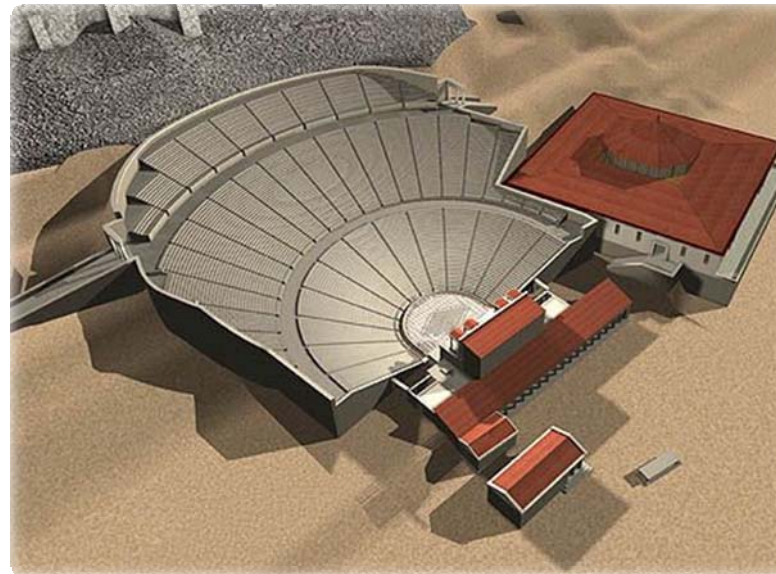

Το Θέατρο τον 4^ο π.Χ. ...

Επί άρχοντα Λυκούργου, το 333 π.Χ. το θέατρο απέκτησε μνημειακή μορφή. Το κοίλο επεκτάθηκε ως τους πρόποδες του βράχου της Ακρόπολης. Το θέατρο απέκτησε μόνιμα εδώλια από πειραϊκό ακτίτη λίθο. Στην πρώτη σειρά των καθισμάτων υπήρχαν 67 μαρμάρيني ενεπίγραφοι θρόνοι με τον τίτλο του επίσημου προσώπου για τον οποίο προορίζονταν. Ο θρόνος του ιερέα του Διονύσου Ελευθερέως ήταν ο περισσότερο προβεβλημένος.

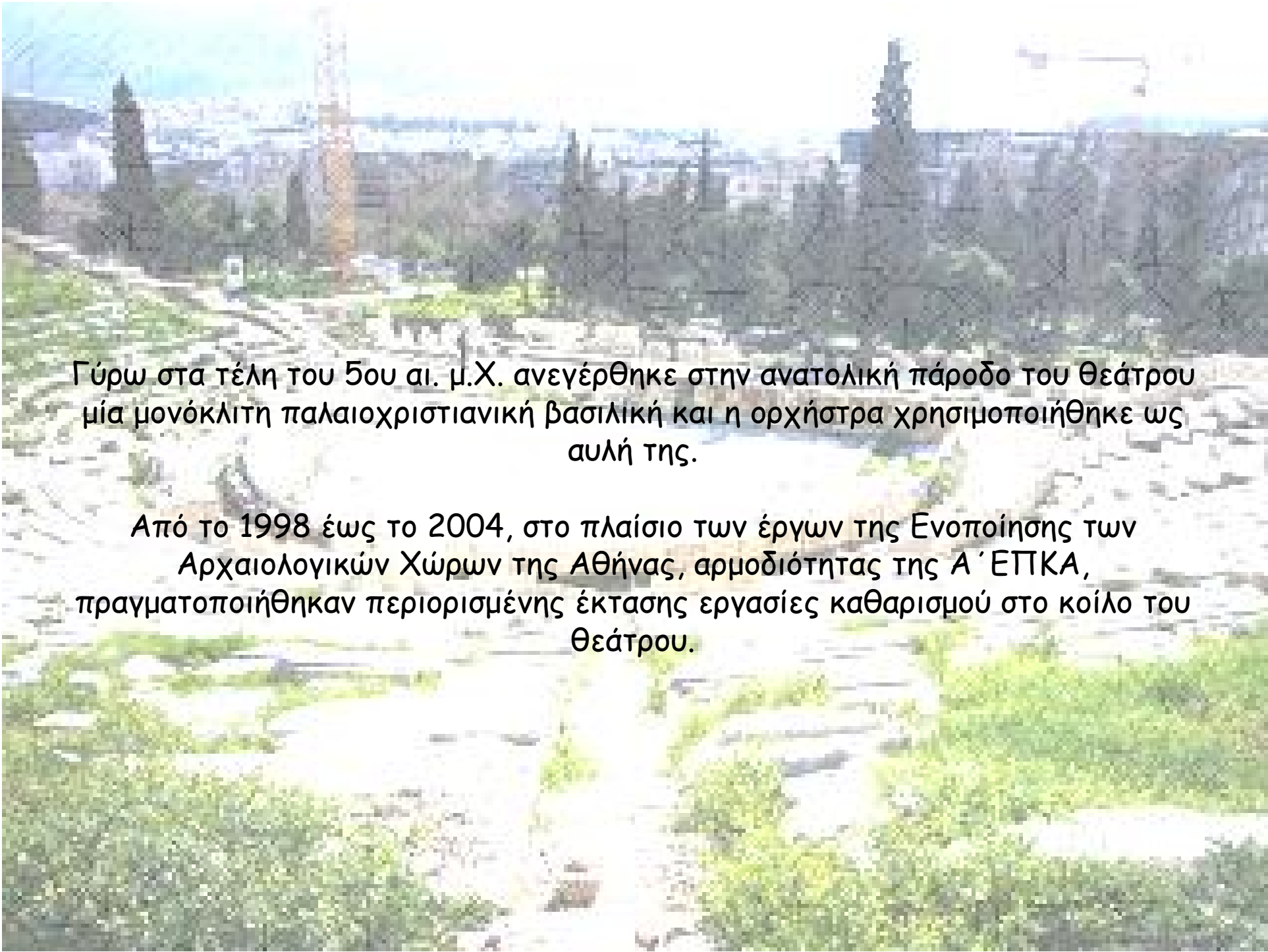

Κατά την ελληνιστική περίοδο (3ος-1^{ος} αι. π.Χ.) η μορφή του θεάτρου διατηρήθηκε σε γενικές γραμμές η ίδια. Στα πρώτα χρόνια της ρωμαιοκρατίας η σκηνή έλαβε μνημειώδεις διαστάσεις. Υπέστη καταστροφές το 86 π.Χ. κατά την επιδρομή του Σύλλα, αλλά επισκευάστηκε σύντομα.

Αργότερα...

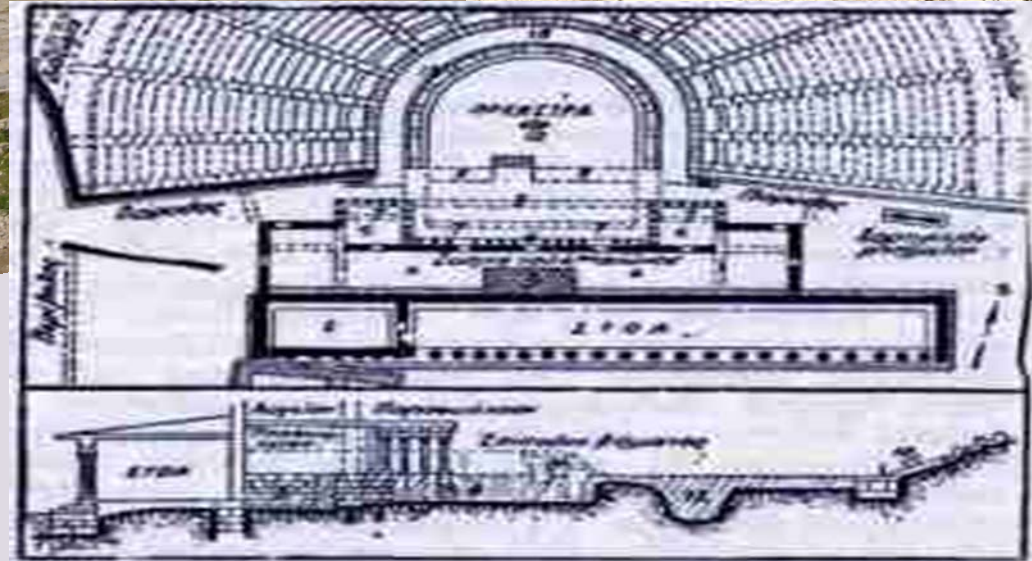
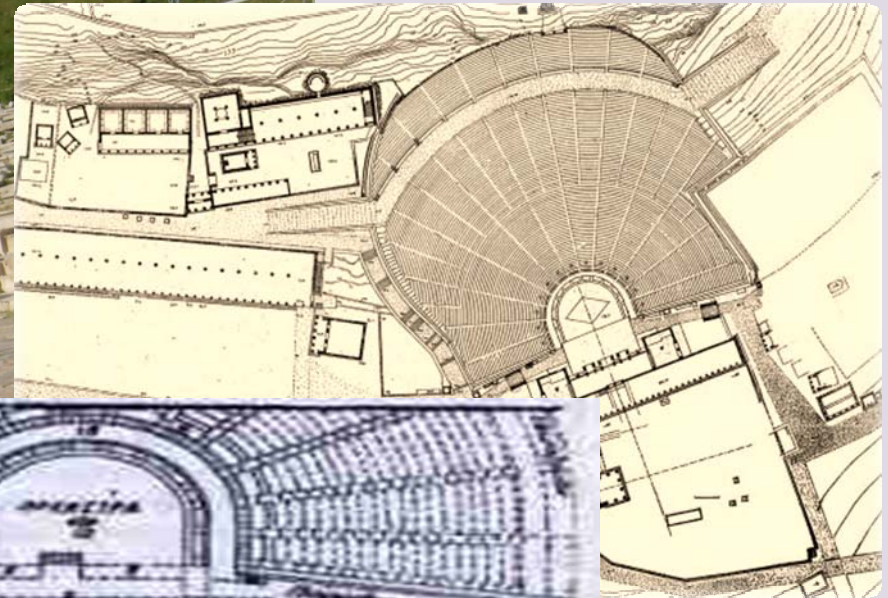
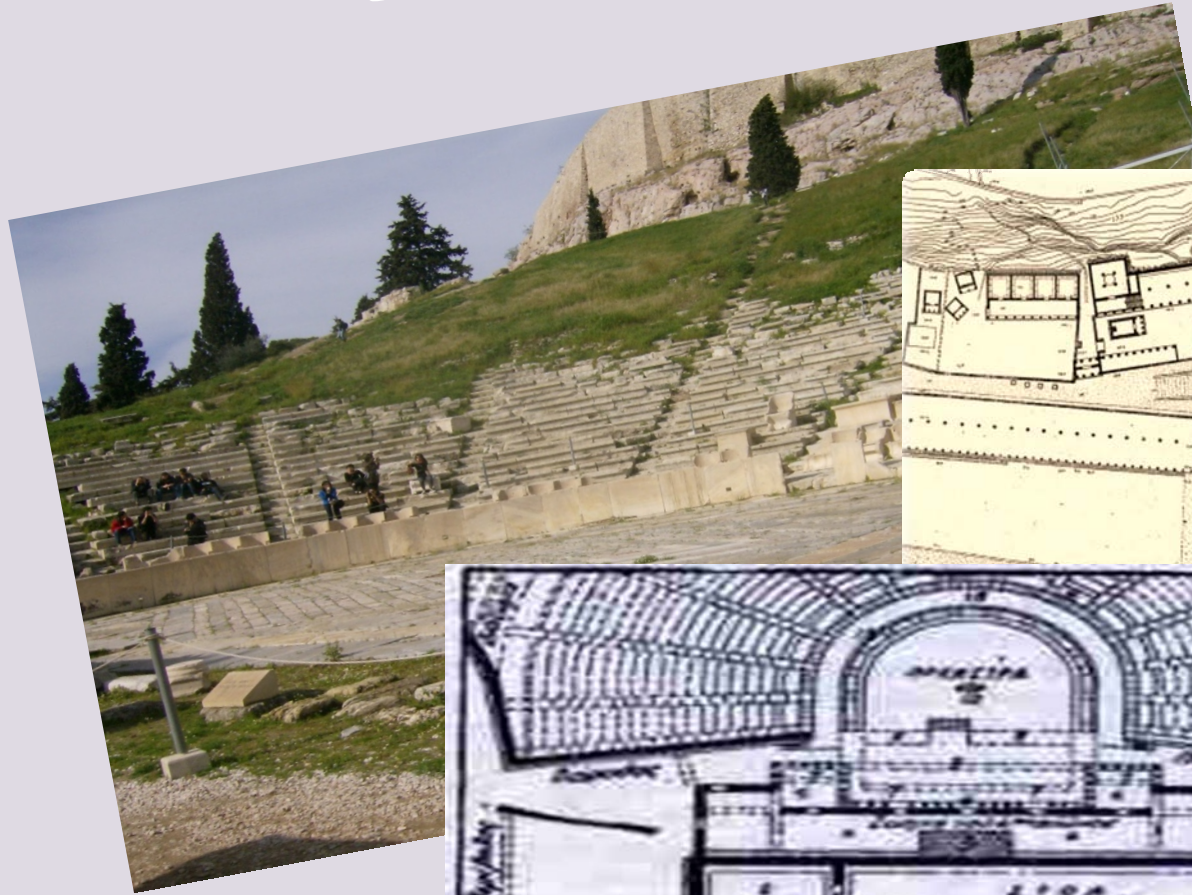
- Μέσα στον 1ο αι. μ.Χ, στα χρόνια του Νέρωνος, το προσκήνιο επεκτάθηκε εις βάρος της ορχήστρας, υπερυψώθηκε και διακοσμήθηκε με ανάγλυφες παραστάσεις. Λόγω της επέκτασης της σκηνής, η κυκλική ορχήστρα μετασχηματίστηκε σε ημικύκλιο και απέκτησε μαρμάρινο δάπεδο.
- Τον 3ο αι. μ.Χ., όταν ήταν άρχοντας ο Φαίδρος, επιχειρήθηκε εξωραϊσμός του προσκηνίου του θεάτρου. Ενσωματώθηκαν στην πρόσοψη ανάγλυφες πλάκες που αναπαριστούν σκηνές από τη ζωή του Διονύσου.
- Τέλος, τον 5ο αι. μ.Χ, σε σημείο λίγο ανατολικότερα από την ορχήστρα δημιουργήθηκε μια μικρή παλαιοχριστιανική κοιμητηριακή βασιλική (βρέθηκαν πολλοί τάφοι)

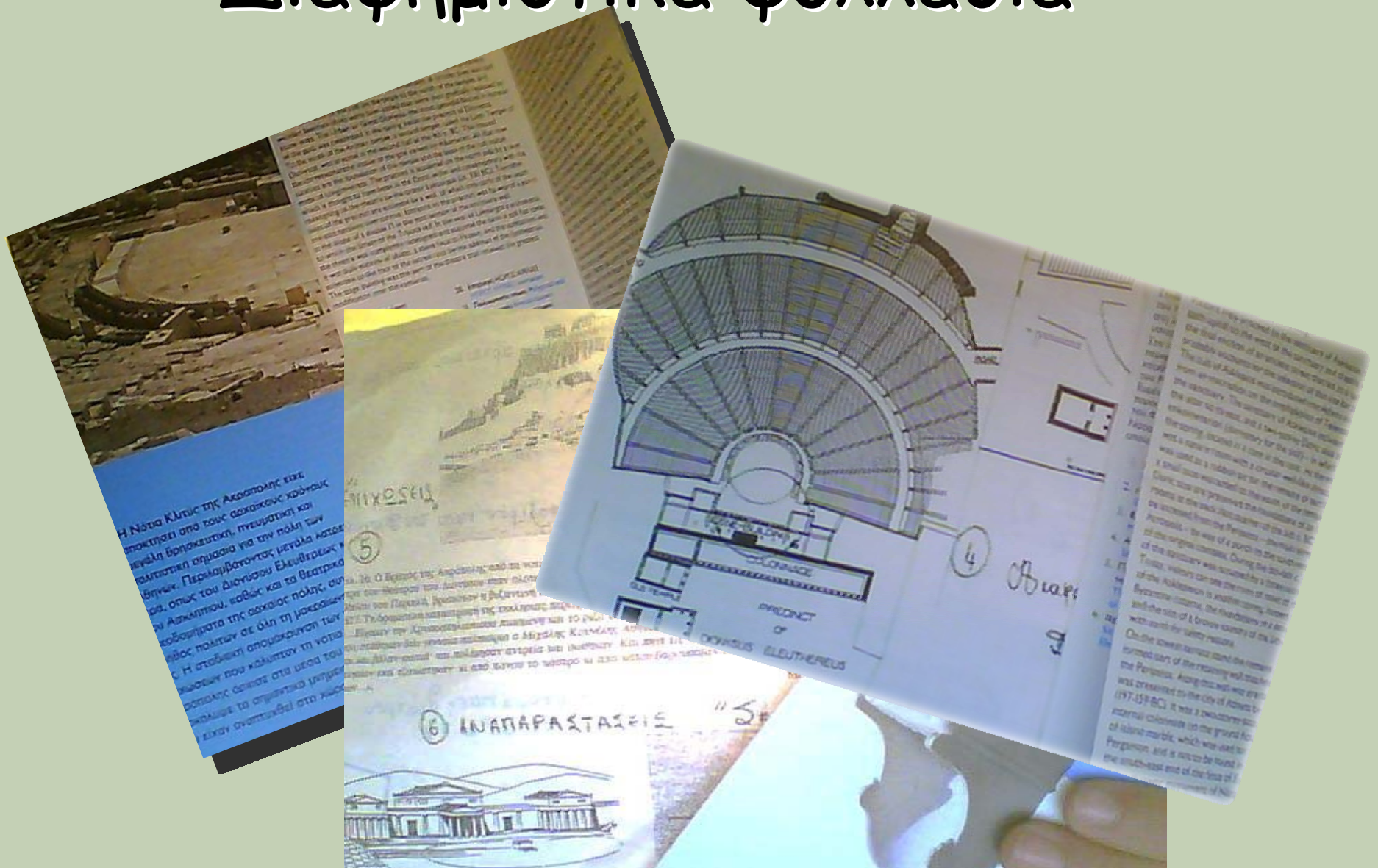
Γύρω στα τέλη του 5ου αι. μ.Χ. ανεγέρθηκε στην ανατολική πάροδο του Θεάτρου μία μονόκλιτη παλαιοχριστιανική βασιλική και η ορχήστρα χρησιμοποιήθηκε ως αυλή της.

Από το 1998 έως το 2004, στο πλαίσιο των έργων της Ενοποίησης των Αρχαιολογικών Χώρων της Αθήνας, αρμοδιότητας της Α' ΕΠΚΑ, πραγματοποιήθηκαν περιορισμένης έκτασης εργασίες καθαρισμού στο κοίλο του Θεάτρου.

Εικόνες

Διαφημιστικά φυλλάδια

Πηγές:

Δικτυογραφία:

- hellenicmythology.weebly.com
- <http://www.diazoma.gr>
- www.eie.gr/archaeologia/gr
- odysseus.culture.gr

Βιβλιογραφία:

- Πάπυρος Λαρούς , τόμος 3
- «Αρχαιολογικοί περίπατοι γύρω από την Ακρόπολη», Ένωση Φίλων Ακροπόλεως

